

Om sökning i Rikstermbanken

Version 1.1

2009-05-14

Termposten: överblick.....	3
Termpostens struktur.....	3
Termer	3
Samma uppslagsterm i flera termposter	4
Rekommendationsnivå.....	6
Uttal.....	6
Grammatisk information	7
Upplysningar om språkvariant	7
Definition.....	7
Förklaring	8
Anmärkning.....	8
Ekvivalensanmärkning.....	8
Användningsområde	8
Exempel.....	9
Se även	9
Se vidare under	10
Klassifikationskod	10
Källa	11
Illustration	11
Enkel sökning.....	11
Hur du söker	11
Flera sökfunktioner	12
Booleska operatörer: ELLER, OCH och INTE	12
Jokertecken: *, ” ”, ?.....	13
Utökad sökning	14
Hur du söker	14
Om du inte fått någon träff	16
Om du har fått för många träffar.....	17
Träfflistan	17
Träfflistans sortering.....	18
Typografi och särskilda tecken.....	21
Förkortningar	22
Specialbokstäver	23

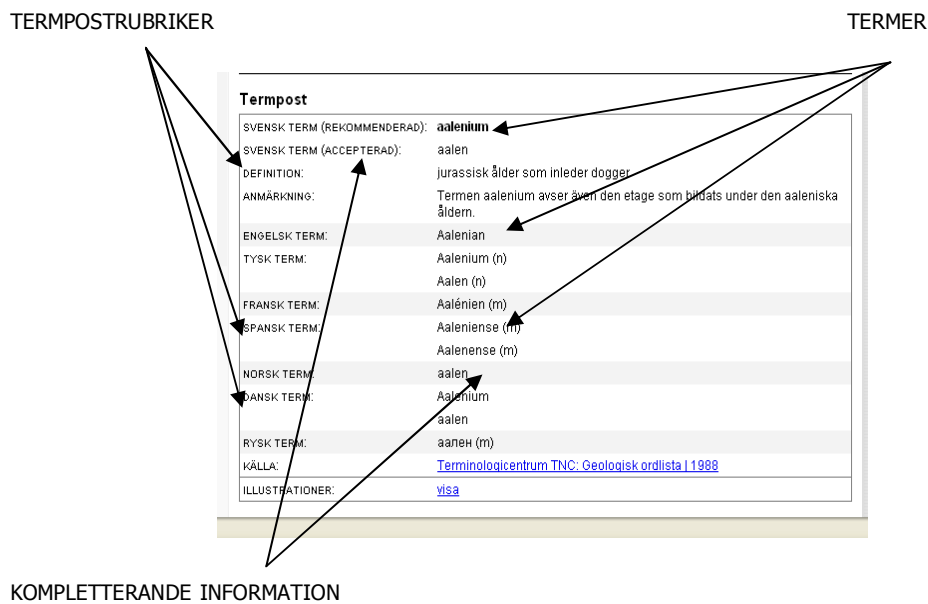
Termposten: överblick

Innehållet i Rikstermbanken är precis som i andra termbankers strukturerad i termposter. Varje termpost innehåller information om ett begrepp inom ett ämnesområde. En termpost motsvarar alltså ett begrepp.

Den här informationen kan finnas i en termpost:

- termer på ett eller flera språk
- definition eller förklaring
- kompletterande information (t.ex. grammatisk information, anmärkning, illustration)
- källanvisningar

Informationen i en termpost är i sin tur strukturerad i ett antal fält försedda med rubriker, t.ex. SVENSK TERM, ANMÄRKNING OSV. Vissa fält innehåller flera typer av information. I termfälten (där t.ex. svensk term, fransk term, tysk term står) kan det förutom själva termen också finnas grammatisk information, information om språkvariant m.m. Så här kan en termpost se ut:

Termpostens struktur

Termer

Som **termer** i Rikstermbanken räknas förutom regelrätta termer även fraser, kemiska formler och beteckningar för storheter och enheter. Se vidare Hur du söker. En **uppslagsterm** står överst i termposten i fet stil. Som uppslagstermer i Rikstermbanken räknas bara termer och fraser på svenska eller på något av Sveriges officiella språk (finska, nordsamiska m.m.). I exemplet nedan är *berg* uppslagsterm:

Termpost

SVENSK TERM:	berg
ANVÄNDNINGSGOMRÅDE:	inom geologi
DEFINITION:	material som består av ett eller flera mineral eller fasta organiska ämnen och som bygger upp berggrunden
ENGELSK TERM:	rock
TYSK TERM:	Gestein (n)
FRANSK TERM:	roche (f)
SPANSK TERM:	roca (f)
NORSK TERM:	berg fjell
DANSK TERM:	bjerg
FINSK TERM:	kallio
RYSK TERM:	порода (f) горная порода (f)
KÄLLA:	Terminologiceentrum TNC: Geologisk ordlista I 1988

Och här är exempel på fraser, kemiska formler och beteckningar:

SVENSK FRAS:	öppna ett möte
DANSK FRAS:	åbne et møde
FÄRÖISK FRAS (REKOMMENDERAD):	byrja fund
FÄRÖISK FRAS (ACCEPTERAD):	seta fund
ISLÄNDSK FRAS:	setja fund
NORSK (BOKMÅL) FRAS (REKOMMENDERAD):	åpne et møte
NORSK (BOKMÅL) FRAS (ACCEPTERAD):	sette et møte
NYNORSK FRAS (REKOMMENDERAD):	opne eit møte
NYNORSK FRAS (ACCEPTERAD):	setje eit møte
FINSK FRAS:	avata kokous
NORDSAMISK FRAS:	rahpat éoahkkima
GRÖNLÄNDSK FRAS:	ataatsimiinneq ammarpaa
KÄLLA:	Nordiska språkrådet: Nordisk mötesordlista 2003

SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	montmorillonit
SVENSK BETECKNING/FORMEL:	$Al_2Si_4O_{10}(OH)_2 \cdot nH_2O$
ANMÄRKNING:	Hårdhet: 2–2,5 Densitet: 1,7–2,7 Kristallsystem: monoklin Dominerande kulör: ljus Montmorillonit är ett lermineral tillhörande smekiterna. Montmorillonit är ett viktigt mineral i bentonit.

SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	spänning
SVENSK BETECKNING/FORMEL:	σ
DEFINITION:	kvot av kraft och area
ANMÄRKNING:	Spänningen är ett mått på intensiteten hos kraften, eller komponenter av krafter, som verkar i ett plan genom en punkt i en kropp. Vid provning med t.ex. tryck, dragning eller skjuvning beräknas spänningen utgående från de ursprungliga, dvs. odeformerade, dimensionerna av det aktuella provkroppstvärsnittet.

Samma uppslagsterm i flera termposter

Det kan finnas flera termposter med samma uppslagsterm i Rikstermbanken. Sådana termposter kan härstamma antingen från olika källor eller från samma källa. De kan höra till samma ämnesområde eller till vitt skilda ämnesområden. Och de kan innehållsligt stämma överens fullständigt eller avvika från varandra.

Samma uppslagsterm – olika källor

I exemplet nedan benämner uppslagstermen *material* två olika begrepp i två skilda ämnesområden:

SVENSK TERM:	material
DEFINITION:	objekt som skall förädlas
ANMÄRKNING:	Med förädling avses skapande av någon form av nytta, t.ex. tids-, läges-, orienterings-, formnytta.
KÄLLA:	SIS - Allmänna standardiseringsgruppen (SIS-STG), Terminolog centrum TNC: Transportordlista 1992
SVENSK TERM:	material
DEFINITION:	grundämne, kemisk förening eller blandning varav en produkt eller en i produktion ingående vara består
ANMÄRKNING:	Material kan tillskrivas struktur och hållfasthet men inte form.
KÄLLA:	Terminolog centrum TNC: Värmebehandlingsordlista 1974

I nästa exempel kommer termposterna från olika källor och två olika ämnesområden men de beskriver samma begrepp på ett identiskt vis:

Termpost	
SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	spänning
SVENSK TERM (ACCEPTERAD):	påkänning
DEFINITION:	kvot av kraft och area
KÄLLA:	Terminolog centrum TNC: Plan- och byggtärmer 1995
SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	spänning
SVENSK TERM (ACCEPTERAD):	påkänning
DEFINITION:	kvot av kraft och area
KÄLLA:	Terminolog centrum TNC: Textilordlista 1981

Samma uppslagsterm – samma källa

Ibland används samma term för flera begrepp inom samma källa. Sådana uppslagstermer markeras med en efterställd siffra inom parentes som t.ex. *operation (1)* och *operation (2)* nedan.

SVENSK TERM:	operation (1) <i>-en -er</i>
DEFINITION:	sekvens av händelser som utförs för visst ändamål
SE ÄVEN:	arbetsmoment, händelse, process, åtgärd
KÄLLA:	Terminolog centrum TNC: Tekniska basord
SVENSK TERM:	operation (2) <i>-en -er</i>
DEFINITION:	moment i matematisk process (1) som, utförd på en tillåten kombination av storheter, resulterar i en ny storhet
KÄLLA:	Terminolog centrum TNC: Tekniska basord

Observera att en efterställd siffra utan parentes är en del av termen, t.ex. *eldningsolja 1*.

Samma uppslagsterm – olika ordklasser

Det finns uppslagstermer i Rikstermbanken som stavas på samma sätt men som hör till olika ordklasser, t.ex. *baktericid* som finns som både substantiv och adjektiv. Om de kommer från samma källa markeras uppslagstermerna med en efterställd siffra inom parentes.

Termpost

SVENSK TERM:	baktericid (1) subst.
DEFINITION:	ämne med förmåga att döda bakterier
SE ÄVEN:	bekämpningsmedel
ENGELSK TERM:	bactericide
TYSK TERM:	Baktericid (n)
FRANSK TERM:	bactéricide (m)
FINSK TERM:	bakteerisidi
KÄLLA:	Terminologikum TNC: Vattenordlista 1 1968

Termpost

SVENSK TERM:	baktericid (2) adj.
SE ÄVEN:	bakteriostatisk
ENGELSK TERM:	bactericidal
TYSK TERM:	baktericid
FRANSK TERM:	bactéricide
FINSK TERM:	bakteerisidinen
KÄLLA:	Terminologikum TNC: Vattenordlista 1 1968

Rekommendationsnivå

Det kan finnas flera termer på samma språk i termposten, alltså flera benämningar för samma begrepp. Om en av dessa termer är mer etablerad i ämnesområdet än de andra brukar den termen markeras som ”rekommenderad” och alla andra som ”accepterade” i de ursprungliga källorna. Detta gäller främst svenska termer men ibland också termer på andra språk. En term kan också markeras som ”avrådd”, vilket innebär att den (av ämnesexperter) bedömts vara olämplig. En avrådd term blir överstruken.

Termpost

SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	anaerob adj.
SVENSK TERM (ACCEPTERAD):	syrefri anaerobisk
SVENSK TERM (AVRÄDD):	anoxisk

Om det inte finns någon upplysning om rekommendationsnivå listas termerna i den ordning som de hade i den ursprungliga källan som här de engelska termerna *soil*, *earth*, de tyska termerna *Boden*, *Erde* osv.:

Termpost

SVENSK TERM:	jord
ANVÄNDNINGSGOMRÅDE:	inom geologi
DEFINITION:	material ingående i eller härrörande från den lösa, yttliga delen av jordskorpan
ANMÄRKNING:	Jord kan indelas i organisk jord och mineraljord beroende på sammansättningen.
ENGELSK TERM:	soil earth
TYSK TERM:	Boden (n) Erde (f)
FRANSK TERM:	sol (m) roche meuble (f)

Uttal

Uttal anges efter en term där det anses relevant:

Termpost

SVENSK TERM:	fylogeni [-jeni]
DEFINITION:	organismgrupps utvecklingshistoria
ENGELSK TERM:	phylogeny

Betoning indikeras med apostrof efter betonad stavelse:

Termpost

SVENSK TERM:	soleil [solej']
DEFINITION:	ripsliknande damkappstygg av fint kamgarn, i soleilbinding
SE ÄVEN:	ren ullvara
KÄLLA:	Textilrådet, Textilteknisk ordlista 1957

Grammatisk information

För vissa termer kan det vara viktigt med grammatisk information av typen ordklass, böjning, genus och numerus. Observera att genusmarkören alltid står efter termens sista ord även om genusangivelsen gäller huvordet i en flerordsterm, se exempel med *malt noir* nedan.

Förkortningar använda i termposterna finns listade i avsnittet Förkortningar i Rikstermbanken.

Termpost

SVENSK TERM:	boggi (1) -n -er	BÖJNINGSFORMER
ANVÄNDNINGSGOMRÅDE:	på vägfordon	
DEFINITION:	två eller flera hjulförsedda axlar monterade på ett visst maximerat inbördes avstånd	
ANMÄRKNING:	Fñliot Vårtrafikmyndighetens definition skall avse avståndet nå en bñoni vara mindre	

TYSK TERM:	Farbmalz (n)	GENUS
FRANSK TERM:	malt noir (m)	
	malt grillé (m)	
	malt colorant (m)	

Upplysningar om språkvariant

En språkvariant (t.ex. US som står efter en term använd i amerikansk engelska) anges mellan snedstreck direkt efter termen (eller efter grammatisk information om sådan finns), se Förkortningar i Rikstermbanken.

Termpost

SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	flerbostadshus	SPRÅKVARIANT
SVENSK TERM (AVRÄDD):	flerfamiljshus	
DEFINITION:	bostadshus med minst tre bostadslägenheter	
ANMÄRKNING:	Flerbostadshus kan dessutom innehålla lokallägenheter. Rekommendationen av termen flerbostadshus framför termen flerfamiljshus har skett för att få en bättre anknytning till nuvarande boendeformer.	
ENGELSK TERM:	multiple-unit dwelling apartment house /US/ block of flats	

Definition

En definition är en begreppsbeskrivning som hjälper till att placera begreppet i rätt sammanhang bland relaterade begrepp och samtidigt avgränsa det mot andra begrepp. Så här ser definitionen av begreppet *träd* ut:

SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	träd
SVENSK TERM (ACCEPTERAD):	magnolignid
ANVÄNDNINGSGOMRÅDE:	som livsform
DEFINITION:	vedväxt som är högvuxen och icke klättrande och som har genomgående huvudstam
ANMÄRKNING:	Höjd hos träd överstiger normalt 1,3 m (från praktisk skogsförnyings synpunkt). Internationell livsformsterm är magnolignid. På latin heter träd arbor.

Ett träd är ju en typ av vedväxt som till skillnad från andra vedväxter är högvuxen och icke klättrande (jämför humle) och har genomgående huvudstam (jämför buske).

Förklaring

I vissa termposter finns förklaringar i stället för definitioner. En förklaring ger en viss föreställning om begreppet men är inte uppbyggd enligt terminologiska principer. Till skillnad från definitionen har förklaringen en ledigare form och kan bestå av en eller flera meningar:

Termpost

SVENSK TERM:	elastisk deformation
FÖRKLARING:	Har förekommit när ett material utsatts för belastning, som efter avlastning inte har givit någon kvarvarande deformation.
KÄLLA:	Jernkontoret. Ordlista 1995

Anmärkning

I anmärkningen ges kompletterande information om det begrepp som beskrivs i definitionen. Det kan vara information som inte anses lämplig eller nödvändig att använda i definitionen eller information om den term som benämner begreppet.

Termpost

SVENSK TERM:	riktningsgivare
DEFINITION:	instrument som anvisar önskad riktning i rummet genom utsändning av strålar, vanligen laserstrålar
ANMÄRKNING:	Riktningsgivare används främst i samband med arbeten under markytan, t.ex. tunneldrivning, rörläggning.
SE ÄVEN:	plangivare
ENGELSK TERM:	direction indicating device
TYSK TERM:	Richtungserzeuger (m)
FRANSK TERM:	indicateur lumineux de directions (m)
NORSK TERM:	retningsvisende instrument retningsgiver
DANSK TERM:	retningslaser
FINSK TERM:	suuntauslaitte
KÄLLA:	Terminologisentrum TNC: Kommunalteknisk ordlista 1976

Ekvivalensanmärkning

I ekvivalensanmärkningen ges information om skillnader mellan begrepp bakom termer på olika språk:

SVENSK TERM:	exportmätning
DEFINITION:	mätning av virke för export
EKVIVALENSANMÄRKNING:	Det engelska och det tyska uttrycket ska snarare ses som en förklaring av det svenska begreppet än en etablerad engelsk resp. tysk term.
ENGELSK TERM:	measurement of wood for export]
TYSK TERM:	Holzvermessung für den Export
FINSK TERM:	vientimittaus
KÄLLA:	Terminologisentrum TNC: Skogsordlista 1994

Användningsområde

Här anges information som begränsar definitionens räckvidd. I exemplet nedan får du veta att definitionen av begreppet *sensor* bara gäller rymdteknik och att definitionen av *aktionsradie* bara kan tillämpas i sin helhet för flygplan.

Termpost

SVENSK TERM:	sensor
ANVÄNDNINGSDOMRÅDE:	inom rymdteknik
DEFINITION:	instrument i rymdfarkost som svarar för upptäckt av viss himlakropp (stjärnsensor, solsensor, månsensor), av jordens horisont (horisontsensor) e.d.
SE ÄVEN:	följare , sökare
ENGELSK TERM:	sensor

Termpost

SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	aktionsradie
SVENSK TERM (ACCEPTERAD):	räckvidd
ANVÄNDNINGSDOMRÅDE:	för flygplan
DEFINITION:	maximal transportsträcka som ett flygplan kan tillryggalägga med given last och med specificerade bränslereserver

Exempel

Här anges typiska exempel på det begrepp som beskrivs i termposten:

SVENSK TERM:	akvifer [-fä'ri]
DEFINITION:	geologisk bildning som är så genomsläpplig att grundvatten kan utvinnas ur den i användbar mängd
ANMÄRKNING:	Akviferer är vanligen högpermeabla bildningar.
EXEMPEL:	Exempel på akvifer är grusavlagring som innehåller grundvatten.

Se även

De termer som står efter rubriken SE ÄVEN hänvisar till termposter med relaterade begrepp från samma ursprungliga källa.

Tungbetong (i exemplet nedan) definieras med hjälp av *ballast med hög densitet* som också har en egen termpost med definition. Därför ges en hänvisning till denna termpost:

Termpost

SVENSK TERM:	tungbetong
DEFINITION:	betong innehållande ballast med hög densitet
ANMÄRKNING:	Tungbetong kan beroende på ballastens art benämnas magnesitbetong, barytbetong, järnmalmetsbetong osv.
SE ÄVEN:	ballast med hög densitet
ENGELSK TERM:	heavy-aggregate concrete
TYSK TERM:	Schwerstbeton
FRANSK TERM:	béton lourde
NORSK TERM:	tungbetong
DANSK TERM:	tung beton
FINSK TERM:	raskasbetoni
KÄLLA:	Terminologacentrum TNC: Betonteknisk ordlista 1971

Termpost

SVENSK TERM (REKOMMENDERAD):	ballast med hög densitet
SVENSK TERM (ACCEPTERAD):	tung ballast
DEFINITION:	stenmaterial med skenbar kompaktdensitet högre än 3,0
ANMÄRKNING:	Ballast med hög densitet används i betong för strålskydd vid kärnreaktorer eller andra strålningskällor och består av t.ex. magnesit, baryt, järnmalm.
SE ÄVEN:	tungbetong
ENGELSK TERM:	aggregate density > 3,0 heavy aggregate
TYSK TERM:	Betonzuschlagstoff Dichte > 3,0 Schwerstbetonzuschlag
FRANSK TERM:	granulat densité > 3,0
NORSK TERM:	tilslag med høy spesifikk vekt (> 3,0)
DANSK TERM:	tilslagstof densitet > 3,0
FINSK TERM:	runkoaine tiheys > 3,0
KÄLLA:	Terminologacentrum TNC: Betonteknisk ordlista 1971

glasad dörr (i exemplet nedan) är inte riktigt samma sak som *glasdörr* även om termerna är mycket lika. Därför ges hänvisningar mellan termposterna:

Termpost

SVENSK TERM:	glasad dörr
DEFINITION:	dörr vars dörrblad är försett med glas
SE ÄVEN:	glasdörr
ENGELSK TERM:	glazed door
TYSK TERM:	Tür mit Glasausschnitt (f)
FRANSK TERM:	porte vitrée (f)
KÄLLA:	Terminologacentrum TNC: Träbyggnadsordlista 1975
ILLUSTRATIONER:	visa

Termpost

SVENSK TERM:	glasdörr
DEFINITION:	dörr vars dörrblad består huvudsakligen av glas
SE ÄVEN:	glasad dörr
ENGELSK TERM:	glass door
TYSK TERM:	Glastür (f)
FRANSK TERM:	porte en glace (f)
KÄLLA:	Terminologacentrum TNC: Träbyggnadsordlista 1975

Se vidare under

Denna rubrik används oftast i termposter som saknar begreppsbeskrivningar. De termer som står efter rubriken SE VIDARE UNDER leder till termposter som innehåller begreppsbeskrivningar för flera begrepp. I exemplet nedan visas termen *aktiv kommunikationssatellit* och dess motsvarigheter på andra språk medan begreppet bakom termen beskrivs i termposten för *kommunikationssatellit*.

Termpost

SVENSK TERM:	aktiv kommunikationssatellit
SE VIDARE UNDER:	kommunikationssatellit
ENGELSK TERM:	active communications satellite
TYSK TERM:	aktiver Nachrichtensatellit (m)
FRANSK TERM:	satellite actif de télécommunication (m)
RYSK TERM:	активный спутник связи
KÄLLA:	Terminologacentrum TNC: Rymdordlista 1973

Termpost

SVENSK TERM:	kommunikationssatellit
DEFINITION:	konstgjord satellit för elektromagnetisk överföring av information mellan två eller flera markstationer
ANMÄRKNING:	Kommunikationssatellit kan vara av två typer. En passiv kommunikationssatellit utgör reflektor för radiovågor. En aktiv kommunikationssatellit förstärker signaler för utsändning.
ENGELSK TERM:	communications satellite
TYSK TERM:	Nachrichtensatellit (m)
FRANSK TERM:	satellite de télécommunication (m)
RYSK TERM:	спутник связи
KÄLLA:	Terminologacentrum TNC: Rymdordlista 1973

Klassifikationskod

I vissa termposter finns också klassifikationskoder enligt bl.a. SAB-systemet (klassifikationssystem för svenska bibliotek) och UDK-systemet (universella decimalklassifikationssystemet).

SVENSK TERM:	material
DEFINITION:	objekt som skall förädlas
ANMÄRKNING:	Med förädling avses skapande av någon form av nytta, t.ex. tids-, läges-, orienterings-, formnytta.
ENGELSK TERM:	material raw material
TYSK TERM:	Rohstoff (m) Material (n)
FRANSK TERM:	matières (f) (pl.)
KLASSIFIKATION:	Prt [SAB] 056 [UDK]
KÄLLA:	Terminologacentrum TNC, SIS - Allmänna standardiseringsgruppen (SIS-STG): Transportordlista 1992

Källa

Här anges länken till den källa som termposten har hämtats ifrån. Klickar du på länken får du källans fullständiga beskrivning. En ursprunglig källa kan vara ”sekundär”, dvs. den kan innehålla information som i sin tur hämtats från en annan källa (”primär”). I sådana fall anges uppgiften om den primära källan inom hakparenteser direkt efter informationen i fråga – som i exemplet nedan där definitionen har hämtats från Bolagsverket:

SVENSK TERM:	aktiekapital
DEFINITION:	pengar eller egendom som behövs för att starta ett aktiebolag (Källa: Bolagsverket)
SE ÄVEN:	aktiebolag , bankintyg
KÄLLA:	NUTEK, Verket för näringslivsutveckling: Ordlista 2008

Du kan också se den fullständiga förteckningen över alla källor som finns i Rikstermbanken om du klickar på KÄLLOR på ingångssidan. Du kan sortera om förteckningen genom att klicka på respektive kolumnrubrik. Klickar du på källans titel i förteckningen får du en detaljerad beskrivning av källan som öppnas i ett annat fönster.

Illustration

Här anges länkar till bilder, figurer, tabeller eller diagram som finns i den ursprungliga källan. Klicka på [Visa](#) så får du se illustrationen.

Enkel sökning

Hur du söker

Skriv in ett eller flera ord som du vill söka på. Du kan använda specialbokstäver (t.ex. æ, ø, š); de flesta kommer att tolkas enligt listan som finns i avsnittet Specialbokstäver. Andra alfabet (kyrilliska och grekiska) kan användas och de tolkas naturligtvis inte. Observera att sökningen inte är versalkänslig.

1. Välj sökalternativ **enbart bland termer** (förvald inställning) eller **även i all annan text**:

Enkel sökning

Sök i Rikstermbanken

enbart bland termer även i all annan text

Sök

Enkel sökning

Sök i Rikstermbanken

enbart bland termer även i all annan text

Om du väljer **enbart bland termer** kommer din sökning att begränsas till termfälten. Detta alternativ passar dig som vill veta vad ditt sökord heter på något annat språk. Om du söker på svenska eller på något av Sveriges minoritetsspråk kan du också hitta en definition eller en förklaring för begreppet bakom ditt sökord. Observera att du vid enkel sökning får träffar på alla språk där ditt sökord förekommer. Därför ger sökning på t.ex. *sur* träffar i termposter som innehåller antingen det svenska adjektivet *sur* på svenska eller den franska prepositionen *sur*.

Om du inte hittar det du söker kan du välja **även i all annan text**. I detta fall utvidgas din sökning till andra delar av termposten. Om du skulle söka på t.ex. *avrundning* i Rikstermbanken och väljer **enbart bland termer** kommer du inte att få några träffar, men väljer du **även i all annan text** får du två träffar där termen förekommer i definitionerna i termposterna för *fallande mått* och *rundningsgrad*.

2. Tryck på returtangenten eller knappen Sök.

Flera sökfunktioner

Booleska operatörer: ELLER, OCH och INTE

Om du angav flera ord i sökfältet kan du anpassa din sökning till dina behov genom att använda de booleska operatörerna ELLER, OCH och INTE. (De måste skrivas med versaler och motsvarar eng. OR, AND respektive NOT.) Skriver du ingen operator förutsätts OCH mellan ord. Du får alltså träffar på termposter som innehåller alla dina sökord när du anger flera ord i sökfältet. Om du istället använder ELLER mellan ord får du träff på termposter som innehåller *något* av orden. Här får du träffar med ordet *luft* eller ordet *vatten*:

Sök i Rikstermbanken

enbart bland termer även i all annan text

Om du vill utesluta träffar använder du operatören INTE. När den används finns inget förutsatt OCH mellan ord så OCH måste skrivas ut. Här får du träffar med *dubbel* men inte med *anlöpning*:

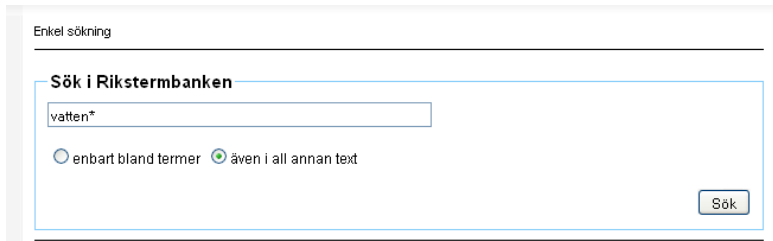
Sök i Rikstermbanken

enbart bland termer även i all annan text

Jokertecken: *, ” ”, ?

Asterisk (*) använder du om du vill få träff även när ditt sökord/dina sökord förekommer som en del i andra ord.

Du får träffar med ordet *vatten* och träffar med ord som börjar med *vatten*:

Enkel sökning

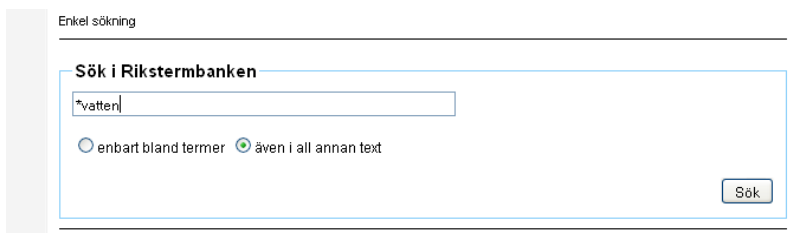
Sök i Rikstermbanken

vatten*

enbart bland termer även i all annan text

Sök

Du får träffar med ordet *vatten* och träffar med ord som slutar med *vatten*:

Enkel sökning

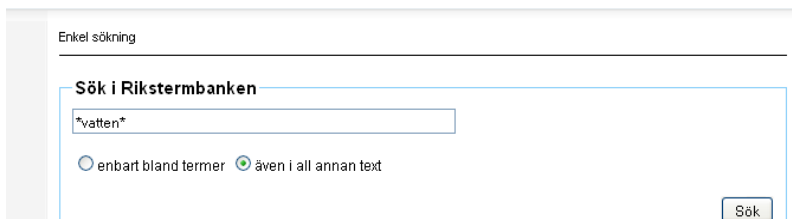
Sök i Rikstermbanken

*vatten

enbart bland termer även i all annan text

Sök

Du får träffar med ordet *vatten* och träffar med ord som börjar med ordet *vatten* eller slutar med det:

Enkel sökning

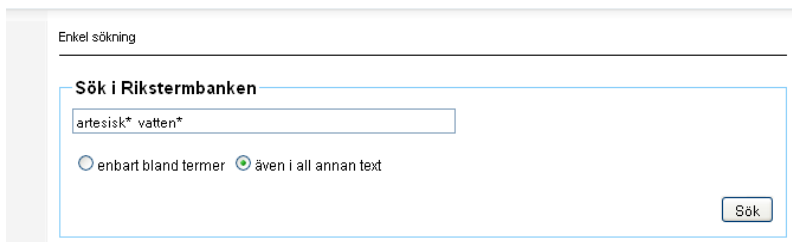
Sök i Rikstermbanken

vatten

enbart bland termer även i all annan text

Sök

Du får träffar med orden *artesisisk* och *vatten* och träffar med ord som börjar med orden *artesisisk* och *vatten*:

Enkel sökning

Sök i Rikstermbanken

artesisisk* vatten*

enbart bland termer även i all annan text

Sök

Citattecken (") använder du runt två eller flera ord i sökfältet om du enbart vill få träffar där dessa ord förekommer i denna ordning och intill varandra.

Här får du träffar där uttrycket *varm luft* ingår men inte ordet *varmluft* eller *luft varm* eller *varm fuktig luft*:

Enkel sökning

Sök i Rikstermbanken

enbart bland termer även i all annan text

Utökad sökning

Hur du söker

1. Skriv in ett eller flera ord.
2. Ange det språk som ditt sökord hör till:

Utökad sökning

Utökad sökning

Sök bland termer på svenska

... och även i all annan text på detta språk (definitioner, anmärkningar o.d.)

Du angav ett ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Du angav flera ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Ge enbart sökträff om:
det finns termer även på

Om du väljer ett av språken i menyn får du enbart träffar på detta språk. Väljer du alternativet **alla språk** kan du få träffar på flera språk om ditt sökord råkar finnas på flera språk; t.ex. termen *system* finns bl.a. på svenska, tyska, engelska, danska och norska. Om du låter bli att välja språk letar systemet efter termer på svenska (förvald inställning).

3. Markera i rutan **... och även i all annan text på detta språk (definitioner, anmärkningar o.d.)** om du vill söka på flera ställen i termposten.

Utökad sökning

Utökad sökning

Sök bland termer på svenska

... och även i all annan text på detta språk (definitioner, anmärkningar o.d.)

Du angav ett ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Du angav flera ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Ge enbart sökträff om:
det finns termer även på

4. Om du angett ett ord i sökfältet väljer du bland följande alternativ: **med exakt detta ord**, **som börjar med detta ord (högertrunkering)**, **med detta ord i alla former (vänster- och högertrunkering)**.

Utökad sökning

Utökad sökning

Sök bland termer på

... och även i all annan text på detta språk (definitioner, anmärkningar o.d.)

Du angav ett ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Du angav flera ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Ge enbart sökträff om:
 det finns termer även på

Exempel

Om du har sökt på *element* och valt alternativet **med exakt detta ord** får du träffar med ordet *element* (oavsett om det står självständigt eller om det utgör ett av orden i en flerordsterm), t.ex. *meteorologiskt element, separerande element*.

Om du har sökt på *element* och valt alternativet **som börjar med detta ord** får du träffar med ordet *element* (oavsett om det står självständigt eller om det utgör ett av orden i en flerordsterm) och även träffar där *element* står i början av en sammansättning, t.ex. *elementaraktion, elementarfiber*.

Om du har sökt på *kropp* och valt alternativet **med detta ord i alla former** får du träffar med ordet *kropp* (oavsett om det står självständigt eller om det utgör ett av orden i en flerordsterm) och även träffar där *kropp* står i början eller slutet av en sammansättning, t.ex. *ankarkropp, armerad slípkropp, fullständig kroppsbesiktning*.

5. Om du angett flera ord i sökfältet väljer du bland följande alternativ: **med exakt dessa ord i denna ordning, med exakt dessa ord oavsett ordning, med alla ord i alla former oavsett ordning (vänster- och högertrunkering)**.

Utökad sökning

Utökad sökning

Sök bland termer på

... och även i all annan text på detta språk (definitioner, anmärkningar o.d.)

Du angav ett ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Du angav flera ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Ge enbart sökträff om:
 det finns termer även på

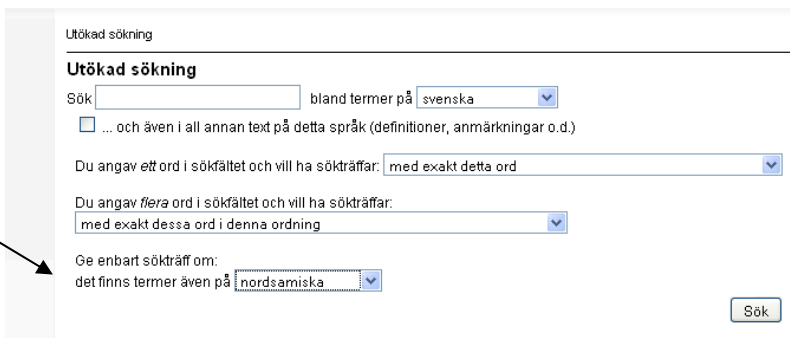
Exempel

Om du har sökt på *cooling system* på engelska och valt alternativet **med exakt dessa ord i denna ordning** får du träffar med orden *cooling system, cooling system fitter och emergency core cooling system*.

Om du har sökt på *system pressure* på engelska och valt alternativet **med exakt dessa ord oavsett ordning** får du träffar med orden *system pressure, pressure system, high pressure system, pressure relief system, system pressure drop*.

Om du har sökt på *system pressure* på engelska och valt alternativet **med alla dessa ord i alla former oavsett ordning** får du träffar: *system pressure, pressure system, pressure-suppression system*.

6. Om du dessutom vill veta vad ditt sökord/dina sökord heter på något annat språk kan du göra val under **Ge enbart sökträff ...:**

Utökad sökning

Utökad sökning

Sök bland termer på svenska

... och även i all annan text på detta språk (definitioner, anmärkningar o.d.)

Du angav ett ord i sökfältet och vill ha sökträffar: med exakt detta ord

Du angav flera ord i sökfältet och vill ha sökträffar: med exakt dessa ord i denna ordning

Ge enbart sökträff om:
det finns termer även på nordsamiska

Exempel

Om du har sökt på *system* på svenska och valt alternativet **Ge enbart sökträff om det finns termer på nordsamiska** får du enbart träffar där nordsamiska termer ingår:

Termpost	
SVENSK TERM:	system
ENGELSK TERM:	system
NORSK TERM:	system
DEFINITION:	gruppe av mindre einingar som lagar ein samordna eller samverkande heilskap
FINSK TERM:	Järjestelmä systeemi
NORDSAMISK TERM:	vuogádat systema
DEFINITION:	joavku unnit ovttadagain mat ráhkadit oktasaš dahje ovttasdoaimi ollisvuoda
KÄLLA:	Sámi joatkkaskiuvla ja boazodoallaskuvla / Sámi oahpahusráđđi (Samisk videregående skole og reindriftskole / Samisk utdanningsråd), Svein Lund, Mekanikkårsánit – Mekanikerord – 1200 mekaniske fagbegrep med definisjoner 1995

Om du inte fått någon träff

kan det bero på:

- att din stavning avviker från den som finns i Rikstermbanken
- att det ämnesområde som ditt sökord hör till inte ännu finns i Rikstermbanken
- att dina sökpreferenser gör sökningen begränsad. Du kan då försöka söka i all text eller t.ex. utesluta citattecken (vid enkel sökning) eller välja andra alternativ (vid utökad sökning).

Om du har fått för många träffar

kan du begränsa din sökning

- genom att välja alternativet **bland termer**
- använda citattecken (vid enkel sökning).

Träfflistan

Om du har fått träff visas resultaten i en träfflista där varje träff utgörs av en komprimerad termpost där ditt sökord markeras med en bakgrundsfärg:

Enkel sökning

Sök i Rikstermbanken

alfvénvåg

enbart bland termer även i all annan text

Sök

Resultat: 1 träffar vid sökning efter "alfvénvåg".

alfvénvåg sv
DEFINITION: vågrörelse i magnetiserad, elektriskt ledande gas eller vätska, karakteriserad ...
ÖVRIGA SPRÅK: de, en, fr, ru
KÄLLA: Terminologacentrum TNC: Rymdordlista | 1973

[Visa hela termposten](#)

Enkel sökning

Sök i Rikstermbanken

magnetohydrodynamisk våg

enbart bland termer även i all annan text

Sök

Resultat: 1 träffar vid sökning efter "magnetohydrodynamisk våg".

alfvénvåg, magnetohydrodynamisk våg sv
DEFINITION: vågrörelse i magnetiserad, elektriskt ledande gas eller vätska, karakteriserad ...
ÖVRIGA SPRÅK: de, en, fr, ru
KÄLLA: Terminologacentrum TNC: Rymdordlista | 1973

[Visa hela termposten](#)

I en komprimerad termpost visas:

- uppslagstermen och eventuellt andra termer på samma språk
- början och ibland slutet på en definition, förklaring eller anmärkning (det utelämnade indikeras med tre punkter: ...)
- en lista över övriga språk (anges som språkkoder) om sådana finns i termposten
- källangivelse.

Exempel

färg sv

DEFINITION: viss art av synintryck, t.ex. rött, mörkblått, ljusbrunt, svart, ...
ÖVRIGA SPRÅK: de, en
KÄLLA: Terminologiceentrum TNC: Emaljteknisk ordlista | 1957
[Visa hela termposten](#)

blödande färg sv

FÖRKLARING: När färgen kommer i kontakt med lösningsmedel flyter den ut och ...
KÄLLA: Lotteriinspektionen: Ordlista | 2004
[Visa hela termposten](#)

dra av färg sv

DEFINITION: på kemisk väg avfärga textilmaterial
KÄLLA: Textilrådet: Textilteknisk ordlista | 1957
[Visa hela termposten](#)

dra på färg sv

DEFINITION: färga textilvara
KÄLLA: Textilrådet: Textilteknisk ordlista | 1957
[Visa hela termposten](#)

fluorescerande färg sv

DEFINITION: lysfärg innehållande fluorescerande pigment
ÖVRIGA SPRÅK: da, de, en, fi, fr, no
KÄLLA: Terminologiceentrum TNC: Färg- och lackteknisk ordlista | 1988
[Visa hela termposten](#)

Om du vill ha mer information om din träff än den som visas i träfflistan klickar du antingen på uppslagstermen eller på länken [Visa hela termposten](#). Här visas termposten *fluorescerande färg*:

Termpost 18 av 34 << Föregående Nästa >>

SVENSK TERM:	fluorescerande färg
DEFINITION:	lysfärg innehållande fluorescerande pigment
SE ÄVEN:	lysfärg , fluorescerande pigment , fosforescerande färg
ENGELSK TERM:	fluorescent paint
TYSK TERM:	fluoreszierende Farbe (f) Leuchtfarbe (f)
FRANSK TERM:	peinture fluorescente (f)
DANSK TERM:	fluorescerende maling
NORSK TERM:	fluorescerende maling
FINSK TERM:	fluoresoiva maali
KÄLLA:	Terminologiceentrum TNC: Färg- och lackteknisk ordlista 1988

<< Föregående Nästa >>

[Tillbaka till träfflistan](#) | [Ny sökning](#)

Observera att ditt sökord inte markeras i termpostbilden. (Om du vill leta på sidan kan du använda kommandot Ctrl-f.)

Träfflistans sortering

Den genomgående principen för träfflistans sortering är alfabetisk ordning efter uppslagstermen (eller uppslagstermens första ord om den består av flera ord). Andra sorteringsprinciper som används är:

- exakthet
- termtyp
- språkval för sökordet
- sökomfång
- källans utgivningsår/publiceringsdatum

Exakthet

Träffar med enbart ditt sökord eller dina sökord i den av dig angivna ordningen visas alltid först.

Termtyp

Följande ordning gäller:

1. Träffar med enbart ditt sökord/dina sökord.
2. Träffar där ditt sökord/dina sökord ingår i en flerordsterm samt i sammansättningar (vid val av alternativen **som börjar med detta ord** eller **med detta ord i alla former** vid utökad sökning).

Observera att om du får träff på en numrerad uppslagsterm (se Samma uppslagsterm i flera termposter) visas alla numrerade termposter från samma källa först:

färg (1) sv
ÖVRIGA SPRÅK: en
KÄLLA: Montus förlag: Engelska möbelord | 1989
[Visa hela termposten](#)

färg (2) sv
ÖVRIGA SPRÅK: en
KÄLLA: Montus förlag: Engelska möbelord | 1989
[Visa hela termposten](#)

färg (1) sv
DEFINITION: målningsmaterial utgörande blandning av bindemedel, bindemedelslösning ...
ÖVRIGA SPRÅK: da, de, en, fi, fr, no
KÄLLA: Terminologiceentrum TNC: Färg- och lackteknisk ordlista | 1988
[Visa hela termposten](#)

kulör, färg (2) sv
DEFINITION: synförmimelse som kan beskrivas med ord som rött, grönt, grått, ...
ÖVRIGA SPRÅK: da, de, en, fi, fr, no
KÄLLA: Terminologiceentrum TNC: Färg- och lackteknisk ordlista | 1988
[Visa hela termposten](#)

färg (1) sv
DEFINITION: viss art av synintryck, t.ex. rött, mörkblått, ljusbrunt, svart, ...
ÖVRIGA SPRÅK: en
KÄLLA: Terminologiceentrum TNC: Målningsteknisk ordlista | 1969
[Visa hela termposten](#)

färg (2) sv
DEFINITION: blandning av bindemedel (2) – i lösning eller emulsion – och pigment

Språkval för sökordet

Om ditt sökord hör till flera språk och du är intresserad av träffar på alla dessa språk väljer du alternativet **alla språk** (vid utökad sökning). Då sorteras träffarna enligt språkordningen för termposten (se Uppslagstermer):

1. Träffar på svenska
2. Träffar på engelska
3. Träffar på tyska osv.

Sökomfång

Följande ordning gäller:

1. Träffar där ditt sökord/dina sökord förekommer i termfälten.
2. Träffar där ditt sökord/dina sökord förekommer i all annan text.

Källans utgivningsår/publiceringsdatum

Om det finns flera träffar med samma uppslagsterm sorteras träffarna enligt källans utgivningsår/publiceringsdatum (de nyaste först).

Exempel med enkel sökning

Enkel sökning

Sök i Rikstermbanken

investering

enbart bland termer även i all annan text

Sök

investering sv

DEFINITION: utlägg som syftar till att generera framtida kassaflöden
KÄLLA: Green Cargo, Vd-staben: Green Cargos ordlista | 2005
[Visa hela termposten](#)

investering sv

DEFINITION: utgift för anskaffande av tillgång som är avsedd att stadigvarande ...
ÖVRIGA SPRÅK: en
KÄLLA: Vägverket: Vaghållningsordlista | 2001
[Visa hela termposten](#)

avkastning sv

DEFINITION: inkomst som är resultatet av en **investering**
KÄLLA: Finansinspektionen: Ordbok
[Visa hela termposten](#)

effektiv årsränta sv

DEFINITION: den effektiva räntan uppräknad på årsbasis
EXEMPEL: Exempel: om en **investering** på 100 kronor har en avkastning på tre ...
KÄLLA: Riksbanken: Ordlista
[Visa hela termposten](#)

effektiv årsränta sv

FÖRKLARING: Den effektiva räntan omräknad till årsränta. Den tar hänsyn till hur ...
EXEMPEL: Exempel: En **investering** på 100 kronor har en avkastning på tre ...
KÄLLA: Riksgälden: Ordlista | 2008
[Visa hela termposten](#)

Här används följande sorteringsprinciper:

- Exakthet: träffar med enbart ditt sökord (*investering*) visas först.
- Källans utgivningsår/publiceringsdatum: träffar med samma uppslagsterm (*investering*) sorteras kronologiskt (Ordlistan från 2005 visas före ordlistan från 2001)
- Sökomfång: träffar i termfälten visas före träffar i definitioner (termposten *investering* kommer före termposten *avkastning*)
- Alfabetisk ordning: träffen *avkastning* visas före träffen *effektiv årsränta*.

Exempel med utökad sökning

Utökad sökning

Utökad sökning

Sök bland termer på

... och även i all annan text på detta språk (definitioner, anmärkningar o.d.)

Du angav ett ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Du angav flera ord i sökfältet och vill ha sökträffar:

Ge enbart sökträff om:

Sök

Resultat: 230 träffar vid sökning efter "berg".

<p>berg sv DEFINITION: del av jordskorpan som vanligen kännetecknas av stor hårdhet och liten porositet ÖVRIGA SPRÅK: de, en, fr KÄLLA: Terminologicentrum TNC: Plan- och byggtermer 1995</p>	Visa hela termposten
<p>berg sv DEFINITION: del av jordskorpan som vanligen kännetecknas av stor hårdhet och liten porositet KÄLLA: Terminologicentrum TNC: Tekniska basord 1995</p>	Visa hela termposten
<p>Atterbergs skala sv DEFINITION: kornstorlekskala baserad på gränser som är tiomultipler av 2 och 6 mm ÖVRIGA SPRÅK: da, de, en, es, fi, fr, no, ru KÄLLA: Terminologicentrum TNC: Geologisk ordlista 1988</p>	Visa hela termposten
<p>bergteknik sv DEFINITION: läran om bergbrytning och byggande i berg ÖVRIGA SPRÅK: da, de, en, es, fi, fr, no KÄLLA: Terminologicentrum TNC: Bergteknisk ordlista 1979</p>	Visa hela termposten
<p>bergtryck sv DEFINITION: spänning i berg eller tryck av berg mot konstruktion ÖVRIGA SPRÅK: de, en, fi, fr, ru KÄLLA: Terminologicentrum TNC: Geoteknisk ordlista 1975</p>	Visa hela termposten
<p>bergtunga sv ÖVRIGA SPRÅK: da, en, fi, is, la, no KÄLLA: Nordisk ministerråd: Nordisk ordlista: livsmedel: namn och termer 2001</p>	Visa hela termposten
<p>utliggare sv Zetgenberg de DEFINITION: isolerad erosionsrest av litosom omgiven av den blottade underliggande ... ÖVRIGA SPRÅK: da, en, es, fr, no, ru KÄLLA: Terminologicentrum TNC: Geologisk ordlista 1988</p>	Visa hela termposten
<p>strandskydd sv défense de la berge fr ÖVRIGA SPRÅK: de, en KÄLLA: Terminologicentrum TNC: Teknisk ordlista för floder och kanaler 1947</p>	Visa hela termposten
<p>fiberåtervinning sv fibergenvinding da DEFINITION: tillvaratagande av fibrer och fiberfragment ur bakvatten eller avloppsvatten ÖVRIGA SPRÅK: de, en, fi, fr, no KÄLLA: Terminologicentrum TNC: Pappersordlista 1992</p>	Visa hela termposten

Här används följande sorteringsprinciper:

- Exakthet: träffar med enbart ditt sökord (*berg*) visas först
- Termtyp: träffar med enbart ditt sökord (*berg*) visas före träffar med ditt sökord i alla former (*Atterbergs skala*)
- Alfabetisk ordning: träffen *bergteknik* visas före träffarna *bergtryck*, *bergtunga* osv.
- Språkval för sökordet: träffar med *berg* på svenska visas före träffar med *berg* på andra språk (tyska, franska, danska).

Typografi och särskilda tecken

- Fet stil används för uppslagstermer.
- Mager stil används för övriga termer samt text efter rubrikerna ANVÄNDINGSOMRÅDE, DEFINITION, FÖRKLARING, ANMÄRKNING.
- Kursiv stil används för böjningsformer.
- Mindre stil används för ordklassuppgifter.
- Hyperlänkar används för att markera hänvisningar till andra termposter (efter rubrikerna SE ÄVEN och SE UNDER).

- [] Hakparenteser förekommer vid uttalsuppgifter samt vid upplysningar om vissa faktakorrigeringar, t.ex. [upphävd], eller då en källa hänför sig enbart till någon del av term-posten, t.ex. anmärkningen.
- () Bågparenteser anges kring upplysningar om genus
- (1) Bågparenteser kring en siffra används för att visa att det finns flera likstavadade uppslagstermer (som härstammar från samma källa).
- // Snedstreck omger upplysningar om språkvariant.
- ×, ° och andra specialtecken har kodats med Unicode. Visas □ beror detta på att fel teckenkodning används i din webbläsare.

Förkortningar

=	pluralform som är identisk med grundformen
adj.	adjektiv
adv.	adverb
D	tyska (förekommer i anmärkningar)
da	danska
de	tyska
E	engelska (förekommer i anmärkningar)
en	engelska
eng.	engelska (förekommer i anmärkningar)
es	spanska
et	estniska
f	femininum
F	franska (förekommer i anmärkningar)
FI	finlandssvenska
fi	finska
fo	färöiska
fr	franska
GB	brittisk engelska
gr	grekiska
hr	bosniska/kroatiska
is	isländska
ja	japanska
kl	grönländska
koll.	kollektiv
la	latin
m	maskulinum
n	neutrum
nb	bokmål
nn	nynorska
no	norska
pl	polska
pl.	plural
ru	ryska
se	nordsamiska
sing.	singularis
sr	serbiska
subst.	substantiv

tr turkiska
US amerikansk engelska

Specialbokstäver

Specialbokstäver går att använda för sökning men de flesta kommer att tolkas enligt följande lista. Detta innebär att:

- en sökning på *møte* ger träffar både på *møte* och *möte* men inte på *mote*
- en sökning på *Schuss* också ger träff på *Schub*.

á ↔ a

â ↔ a

ā ↔ a

ã ↔ a

ą ↔ a

æ ↔ ä

ć ↔ c

č ↔ c

ç ↔ c

ď ↔ d

đ ↔ d

é ↔ e

è ↔ e

ê ↔ e

ë ↔ e

ę ↔ e

ē ↔ e

ğ ↔ g

ı ↔ i

í ↔ i

ì ↔ i

Ĭ ↔ I

î ↔ i

ï ↔ i

ī ↔ i

ij ↔ ij

ł ↔ l

ñ ↔ n

ń ↔ n

ŋ ↔ n

ó ↔ o

ò ↔ o

ô ↔ o

ō ↔ o

õ ↔ o

š ↔ s

ś ↔ s

ş ↔ s

ß ↔ ss

þ ↔ th

ţ ↔ t

ú ↔ u

ù ↔ u

û ↔ u

ū ↔ u

ÿ ↔ y

ü ↔ u

ž ↔ z

z ↔ z

ž ↔ z

ø ↔ ö

œ ↔ oe